

1 - 1992

NYCKELPOSTEN

Bengt Pettersson Griggebo Hållnäs socken

PRESSTOPP

**Preliminärt
program för
Nyckelhar-
pans dag på
Skansen !!!**

Se sidan 24

Nyckelposten ökar ... !

FÖRENINGEN NYCKELHARPAN

NYCKELPOSTEN 1/92

Upplaga 600 exemplar.

Medlemsblad för Föreningen Nyckelharpan
Utkommer med 3 nr per år. Medlems- / årsavgift:
75:-/år för endast Nyckelposten resp 100:-/år för
fullt medlemsskap. PG nr 491 82 94-2.

OBS OBS OBS
Ny redaktions
adress !

REDAKTION:

Sven Nordin

Vallavägen 38, 136 41 Haninge

tel. hem 08-777 07 27, arb 08-707 46 72, mobiltelefon 010-18 08 42

FÖRENINGEN NYCKELHARPANS STYRELSE :

Christer Kvarne, ordförande

Götgatan 107A, 116 62 Stockholm tel 08-641 25 12, arb 08-789 82 21

Övriga ordinarie styrelsemedlemmar:

Sekr. : Ingemar Aronsson

Ledamöter: Ulla Brandt Bertil Svensk

Kassör: Lotta Nyholm

Suppleanter: Eivor Erkas och Olle Nordin

Föreningen Nyckelharpan och Nyckelposten
ber att få hälsa alla nya medlemmar hjärtligt
välkomna i föreningen!

OMSLAGSBILDEN

är hämtad ur notboken
"125 gamla danslåtar
från Leufsta Bruk och trakten
däromkring, upptecknade i sep-
tember 1915 av Gunnar Norlén"

Notboken kostar 250:- och säljs till förmån för
Eric Sahlströms minnesfond och kan köpas från

Sigbritt Sahlström

Sixarby 740 61 Tobo

Tel 0295-30 111

Så där ja, nu är Nyckelposten 1-92 färdig!

När jag började skriva den här ledaren visste jag inte om det skulle bli ett vinternummer eller ett vårnummer. MEN NU VET JAG. Det droppar och spirar utanför mitt fönster just nu.

Mitt bland flyttkartonger och flyttbestyr har detta nummer av Nyckelposten kommit till. Jag hoppas Ni har overseende med eventuella fel eller om något saknas. Har Ni skickat in material och inte fått det återsant, ring och påminn! Ibland framgår det inte om materialet skall återsändas eller ej. Det har kommit in ganska många byggtips så Berras byggtips får stå över för denna gång.

Trots depression och lågkonjunktur tycks det finnas ett stort intresse för Nyckelpostens varande. En jämn ström av bidrag kommer redaktionen tillhanda. Bra, fortsatt så!

Ni har väl hört om korvgubben som sålde korv som aldrig förr, trots dåliga tider. Han var helt omedveten om detta förhållande. Men så en dag kom hans son som visste mer om världen och sade: "Men far vet du inte att det är lågkonjunktur och depression i landet och i hela världen! Efter detta sålde fadern väldigt dåligt med korv och fick så småningom stänga sin korvhandel. Man kan ju dra flera slutsatser, men visst gjorde korvgubben rätt innan som arbetade oförtrutet vidare.

Det har kommit flera nyttigåvor av både böcker, notböcker och fonogram. Detta är ju ett bra tecken på att nyckelharpfolket överlever trots indragningar betr "nolltaxering" av kurslokaler och höjda porton. Nog är det ett hårt slag för en foreningsverksamhet att både ta bort nolltaxan och höja portot. Tryckkostnaderna har också stigit men vi biter ihop tänderna och kämpar vidare. Om det känns tungt någon gång så spela en låt eller hyvla lite på den där bottnen som du håller på med.

red.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

Sidan 3 ..	Redaktören har ordet
Sidan 4 ..	Gosta Bengtsar
Sidan 5 ..	Gosta Bengtsar
Sidan 6 ..	Holland
Sidan 7 ..	Frågelåda
Sidan 8 ..	Så blev det ...
Sidan 9 ..	Bertil Svensk's bildsida
Sidan 10 ..	Båtsman Dack
Sidan 11 ..	Insändare Finland
Sidan 12 ..	Rapportor Danmark
Sidan 13 ..	Kurser och stammar
Sidan 14 ..	Byggtips
Sidan 15 ..	Nisses harphörna
Sidan 16 ..	Rampfeber
Sidan 17 ..	Spelmansporträtt
Sidan 18 ..	Lyssnat på
Sidan 19 ..	Insändare Stenungsund
Sidan 20 ..	Fiolen min
Sidan 21 ..	Schottis från Stockholm
Sidan 22 ..	Presstopp
Sidan 23 ..	Öland - Visingso
Sidan 24 ..	Skansen
Sidan 25 ..	Skansen
Sidan 26 ..	Forts. Öland - Visingso
Sidan 27 ..	Stammar Uppland
Sidan 28 ..	Annons

Nästa manusstopp
10:e Juni -92

Insänt av Gösta Bengtsar
Panelvägen 6
122 44 Enskede

91 12 16 Enskede

Hej Sven

Hej, att mitt kladdmaterial kom med i Nyckelposten var en överraskning. Det var ämnat som ett underlag för sammanställning av byggtips.

Bifogar skisser till mitt material kan ev underlätta förståelsen av den kryptiska texten.

Jag saknar fortsättningen på Anders Hellstrands byggartikel från 1989.

MVH Gösta Bengtsar.

Red svarar: En-mansredaktionen kan endast återge artiklar som de är inskickade, någon möjlighet att redigera materialet har jag inte. (Men allt får ju sin förklaring nu med hjälp av Dina skisser).
F ö saknar jag också fortsättning på Hellstrands artikel ...

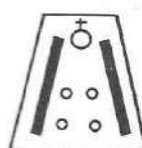
Notering av vikter kromatisk nyckelharpa

Nyckelharpdel	Vikt	Anm
Granskrov gravformat "Hogmark-91" Lackad + dekor	1,20 kg	lättas
Stränghållare lönn grovformad	85gr	
Stränghållare päron	-	
Stämmskruvar n st päron s:a 4st grovformad	60gr	å 15gr
Stämmskruvar n st lönn s:a 4st	-	
Stämmskruvar ebenholst små s:a 4st	-	
"Trollskruvar 1/4" jakaranda s:a 12st grovformade	30gr	å 3gr 1/4
Fioltyp päron	-	
Ebenholts s:a 12 st	-	
Finstämmare för stränghållaren s:a 4st stora	90gr	
Finstämmare på strängen - resonanssträng	-	

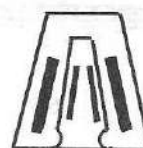
Nyckelleken päron/lönn	-	
Yttersida	-	
innersida	-	
nyckelrad G	-	
nyckelrad C	-	
nyckelrad A	-	
s:a totalvikt		
strängsadel Päron /lönn	-	
6+6 gitarmekanik mässing 200 gram		

Exempel på huvuden

6+6+4 trä

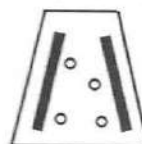
4+4

6+6+4 trä

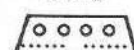
5+5+6 trä

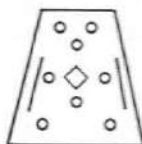
6+4+6

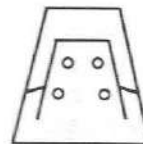
kort

4+4+8 trä

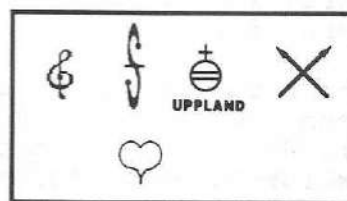
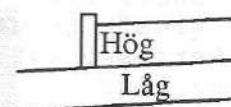
6+6+4 trä

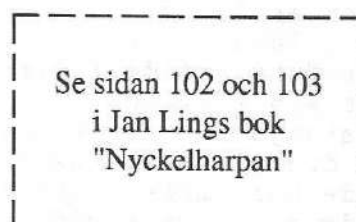
6+6+4 trä

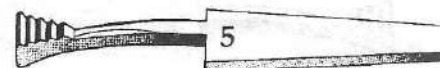
Bara trä !

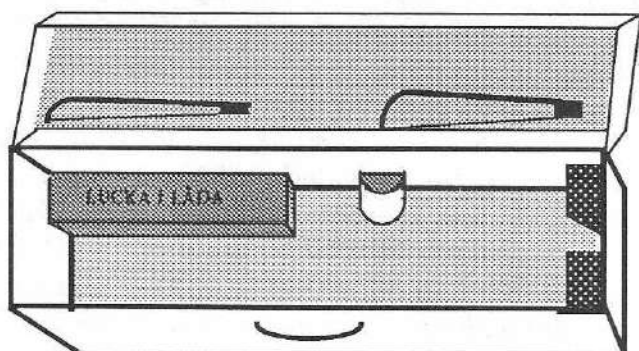
Exempel på
dekorationer

Exempel på
stall

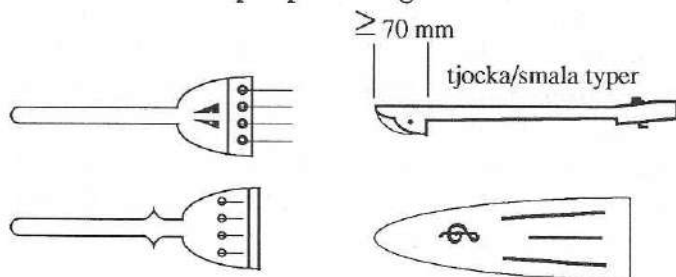

Harpan i normalt läge eller spelläge.

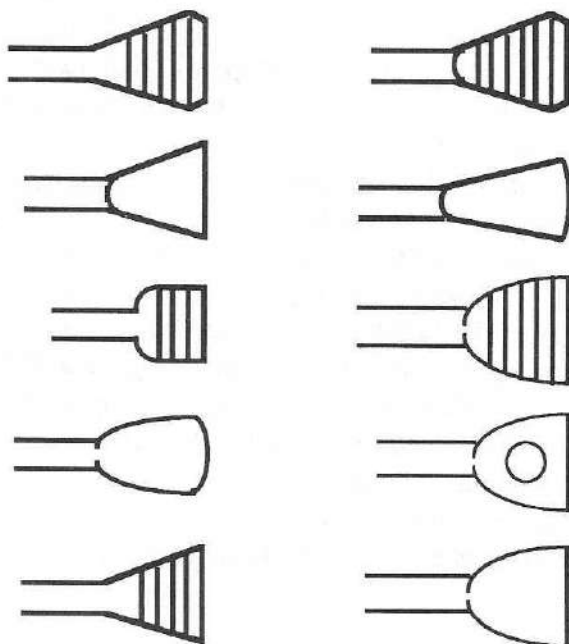

Spelläge

Exempel på stränghållare.

Exempel på nyckelhuvuden.

Se fö "Nyckelharpfolket"
av Gunnar Ahlbäck, förbladet.

SLUT

**SKRIV TILL
NYCKELPOSTEN
NU !**

Redaktionen önskar mer material till :

Omslagsbild Reportage från stämmor Dikter

Byggtips Noter Foton Resereportage

Evenemangstips Boktips Annonser

Spelmansstämmealmenacka

Spelmanslagsbilder Spelmansporträtt mm

Redaktionens nya adress: **Sven Nordin**
Vallavägen 38
136 41 Haninge

Groningen, Holland

11 dec 1991

Bäste Herr Nordin

Din ANNONS i Nyckelposten 3-91 var anledning:

1) att skriva till dig det här brevet, som jag lovade (idag), och

2) att äntligen göra bekantskap med dig även på telefon!

Jag skriver under mitt gammal brev av den 26 juni 1989 som aldrig skickades, för att jag postponerade posten och hade alltid ingen problemer och nya saker att göra.

Jag bygger inte själv, men sätter upp en samling av nyckelharpor som är unik här i Nederländerna (se min annons i Nyckelposten 3-91 s id 31).

Mitt notmaterial ska jag skicka senare och hoppas att det ska bevaras i Föreningens Nyckelharpan's Bibliotek. Jag skall spela in på kassetten så snart jag finner en klaverackompanjator.

Jag förberädder att flyga till Ryssland att titta i Sankt Petersburg/Leningrad och Moskva. (Jag är halvrysk och pratar nära utan aksent, men har aldrig besökt landet). Jag lämnar den 22:de december och kommer tillbaka den 29:e.

Till skrivs och tack för hjälpen Got Nytt år!

Paul Bulatoff

Här följer brevet som nämns ovan:

Bäste Herr Nordin

Med anledning av "Vad kan vi göra för ... alla medlemmar ut i landet (utlandet)?" sid 18 i Nyckelposten nr 2-89, skulle jag gärna vilja meddela något.

Jag är inte svensk, men låtsas: tycker väldigt mycket om svenskarna, språket och kulturen. Har även en egen stiftelse som heter "Stichting Svenskåne", Informationscentral över Sverige och Svensk Musik, i norra Nederländerna. Har brevväxling och träffades med flera stora människor som bl a Prof. Jan Ling, herrn Ahlbäck, Gösta Sandström, Hans Gille, Tord Johansson, Ingvar Jörpeland, Leif Alpsjö. Just då att jag bor i Holland och inte är svenska, är det möjligt för mig att bedöma problemet med nyckelharpan och Nyckelposten, som entusiast och utlänning. Nyckelposten är ett inspirerande och intressant instrument som beundras när jag spelar på här i Holland.

Jag tänker att men måste våga att locka instrumentet även till konstmusiken. (Sven-Eric Johanssons Nyckelharpkoncert är inte nog, och är mycket svårt ovanpå det!). Svenska tonsättare måste inte rynka på näsan åt nyckelharpan som bara ett folkmusikinstrument. På andre sidan är folkmusiklivet i Sverige mycket blandat in i traditioner (spelmansstämmor, folkdanslag, Zorn-uppspelningar, bygdekultur) att tonsättare inte har tid att ha ett förhållande med amatörer och lätta folkmelodier. Om harpan skulle vara kromatisk redan i tiden av Bach då skulle Roman skriva något för vältempererad nyckelharpa och basso continuo, men tyvärr... det hände sig bara 1926, och på annat sätt. Jag kan inte spela i stilen som svensk spelman (Zorn-märke!): jag är "född" klassiskt och akademiskt. På grund av det kunde jag välja: kasta bort harpan, följa en kurs i Sverige, eller fortsätta egen stil sedan jag bor ändå i Holland. Det har det blivit nu: jag spelar egna variationer på svenska folktemer, men även spelmanslåtar, båda kategorier med egen ackompanjering på piano i klassiska stilen.

Jag föreslår följande: - kompositionstävling för nyckelharpa i allvarlig musiken, - klassiska musikförlag (Reimers, Eriks, STIM) och skivbolag kan publicera en liten samling folkmusik i klassiska stilen, - flera artiklar om harpan i utländska musiktidningar. - inspelningar av utländska nyckelharpospelare, kontakter med utländska folkmusikföreningar.

Med all blygsamhet vill jag ta mig själv till föredöme och skickar flera bilagor till Föreningen Nyckelharpan.

Med vänliga hälsningar Paul Bulatoff Stichting Svenskåne.

Paul Bulatoff, Groningen, Holland, i göinge dräkt och med harpa tillverkad av Sven Wilhelm, Gunkskär i Lomma 1979.

Här kommer ett genmäle på artikeln om "**Noppor på strängar**" i förra numret. Det är insänt av Bosse i Sandviken.

Jag har läst Din artikel i den senaste N-posten, ang "Noppor på strängar". Något liknande har jag aldrig råkat ut för. Använder Du pianotråd till A-strängen? Då kan Du råka ut för sådana problem. Kvaliteten på denna tråd är inte alltid den bästa. Därför tycker jag att Du skall prova en gitarrsträng med följande dimension 0,020 tum = 0,508 mm ung 0,51 mm typ plain = slät t ex Gibsons fabrikat. Har använt denna sträng till A-sträng under de c:a 12 år jag spelat N-harpa med gott resultat.

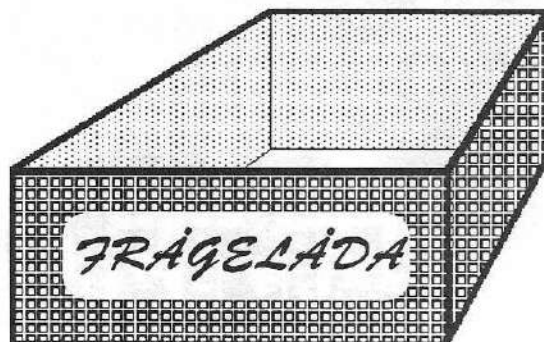
Med detta tror jag att Du fått ett litet bidrag till N-posten. Det kommer garanterat fler längre fram.

Red svarar: Tack Bosse för svaret. Självfallet har Du rätt i att kvaliteten spelar roll i detta sammanhang. Det låter lovande ... det där om framtida artiklar... Tack Tack på förhand.

**Låt någon
god vän läsa
Nyckelposten !**

Det har kommit redaktionen till kännedom om att en frågelåda skulle vara av nöden i **Nyckelposten**. Här är lådan !

Till denna låda torde brev sändas, vilka äro avsedda att få ett svar på, i en eller annan mening. En expertpanel kommer att i behövliga fall sammanställas, på det att den frågande får ett svar som han bliver nöjd med. Adressen till ovanstående brevlåda är den samma som redaktionsadressen:

OBS Ny adress

Sven Nordin
Vallavägen 38
136 41 Haninge

Välkomna således med Edra frågor.

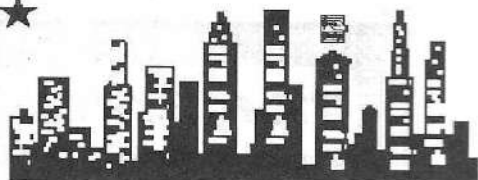
-Det måste vara bra tyngd i tolv-tons-musik

Nuere inte många gamla nummer kvar !

Följande finns (betr innehåll se förra numret) :

1st 1-87, 1st 1-88, 4st 3-87, 3st 2-89, 8st 2-91, 10st 3-91.

Så blev det

Kaffet har just runnit ner. Det första fikat på morgonen är väl i klass med "Ljuvligs polska", det är som en smekning för själen. Jag lutar mig tillbaka i stolen och suger på pipan szzur'p ... nåja ... jag tar morgontidningen istället.

Det första som måste läsas är ju folkmusiksidorna i DN (mittuppslaget). Tänk att svensk folkmusik har fått en daglig sida i DN ... ja här står det om nyckelharpfabriken; "Nyckelharpfabriken i Harpnäs, Uppland kan i dag ståta med sin 100.000:e leverans. De senaste årens gammelharpleveranser till Japan har bidragit mest till uppgången. Men även IKEA:s succé artade försäljning av den vitlackerade och svart/guld ornamenterade harpan "Tage" har bidragit till den ökade omsättningen. Särskilt roligt är att satsen "Music lovers", där harpan säljs tillsammans med den röd/vita flygeln, blivit en sådan succé. Hela satsen säljs med kurshäfte och CD-ROM-data-video-kassett. Man räknar nu med att var 10:e Volvoägare har någon form av nyckelharpa. Snart får dom väl kalla IKEA för MUSIKEA.

Ja, tänka sig hur det har blivit ändå, annat var det när jag var ung då fick man allt gå ut i skogen och å' dunka med yxan på någon "tjurgran" å' såga ner'na å'dra hemna' och bygga för hand.

Nå nu är det dags att "jobba" lite, ja jobba inom citationstecken för jag har ju min stat-

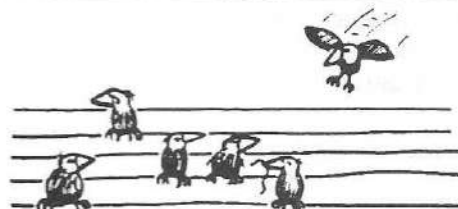
liga lön som alla har som förestår en nyckelharpfabrik. I dag får jag väl titta till den av kommunen rustade sågen vid Harpnäsforsen. Man skall ju såga upp ganska mycket av eucalyptus träden som just anlänt från Australien. Tänk att det är en så fin nyckelharpklang i det virket... Vid forsen spelar numera "vakthavande Näck" för alla turister. Det är ett välbetalt extraarbete för ungdomar från kommunala musikskolan.

Till kvällen brukar jag läsa EG:s Veckoblad. Där står att EG skall kvotera 10 nyckelharpor i sin feelharmoniska orkester. Det var ju roligt. Men så fick ju holländarna dra ner på sin kvot av träskofioler förstås. Nyckelharporna skall spela någon slags stämman mitt mellan fiol och cello. Ja, ja på nyckelharpan går det att spela al(l)t.

Där står också att EG har valt nyckelharpan som symbol för Sverige. Roligt. Den var ju i hård konkurrens med dalahästen. Men att den skall vara bildsymbol i Svenska flaggan är väl för mycket begärt, där skall det väl vara en annan Bild(t).

I kväll tänker jag sandpappra lite på några nycklar och fila lite på min senaste komposition "EG-polskan", man skall väl vara med i EG:s kompositionstävling förstås. Nä visstnä' det går inte. I kväll skall jag hålla konsert på Byss-Kalle-harpan, som jag fick av staten i samband med kulturstipendiet, (100.000 kr). Konserten direktsänds på 43 TV-satellit-kanaler. Oj, oj ... men vad gör man inte för att hålla sig kvar på USA:s tio-i-topplista.

Prinsén

Overhead cables offer a certain lack of visual and musical harmony

**BERTIL SVENSK'S
BILDSIDA**

Gästartisterna Ulf Klasen och Bengt Lundblad från Jarfälla

Julfesten 12/12 -91

Foto Bertil Svensk

VEM FAN ÄR BÅTSMAN DÄCK ?

Nu närmar sig gåtan sin lösning. Följande insända material ger oss en lite klarare bild. Men hur såg han ut ...?...

En intervju med en nu levande släkting kan vi förvänta oss till nästa nummer. MEN vem kan spåra upp ett foto av Båtsman Däck ...?...

Så här skriver Leif Alpsjö:

Hej Sven

Här kommer några rader om Båtsman Däck. Hösten -90 turnerade jag solo för landstinget på ålderdomshem och kom bl a till Valöhemmet. Där var ca 5 gamlingar så det blev familjärt. Vid kaffet efteråt frågade mig en gamling om jag hört talas om en spelman som hette Däck. Jag låtsades okunnig och då berättade han så här:

I Lundsvedja (uttalas lunnsveja) i skarp vägkrök bodde båtsman Däck. Huset är lätt igenkännligt idag. Det bor en barnfamilj där och därför ligger det mycket leksaker utanför. När jag var liten lekte vi ofta hos Däcken. Han satt på en stol i köket mitt på golvet och spelade. Han var snäll och tyckte om att vi lekte medan han spelade.

Sedan nämndes Däckens (om jag nu minns rätt) två söner och en dotter.

Ja det var det hela. Rimligen finns det flera i Valö som har mer att förtälja om Båtsman Däck. Den levande traditionen brukar vara starkare än man tänker sig.

Hjärtliga spelmanshälsningar
Leif

Så här berättar
Ulf Klasén,
Järfälla:

Albin Wallins läromästare - Båtsman-Däck

Den spelman som sannolikt betytt mest för Ceylon och Henrys far, var just fiol- och nyckelharpspelmannen Båtsman Däck. Båtsman Johan Däck var född 1848 i Forsmark och bosatt i Lundsvedja by i Valö socken. Han levde till 1913 och var omtalad som världsomsegare.

Den 5:e december 1882 avseglade Däck från Karlskrona med ångfregatten Vanadis. Man besökte bl.a Lissabon Rio de Janeiro Valparasio, Honolulu, Yokohama, Hongkong, Bombay och Malta, innan man i april 1885 återvände till Sverige. Även Albin tjänstgjorde på Vanadis under sin värnplikt. Fartyget var då ombyggt till logementfartyg och låg i Stockholm.

Det var i samband med spelmanstävlingen i Valö 1907 som Albin fick kontakt med Båtsman Däck. 12 st spelmän ställde upp och tävlade på fiol eller nyckelharpa i "gamla uppländska låtar" på dansbanan vid Vigelsbo skjutbana. Båtsman Däck vann fiolklassen för "gamla, troligen eller så vitt det kunde avgöras, ganska oförfalskade låtar." Men han vann inte första pris eftersom domarna inte ansåg sig kunna dela ut ett första pris. Däckens andra pris gav honom dock en prissumma på 4 kronor.

Albin blev mycket imponerad av Båtsman Däckens spel och fick sedan lära sig låtar tillsammans med sonen Emil Däck. Den första polskan som Albin fick lära sig, var just "Polska efter Båtsman Däck, en välkänd allspelslåt på våra stämmor. Låutlärningen skedde på gehör och Albin fick både polskor, valser och andra låtar som Båtsman Däck hade på sin repertoar.

Båtsman Däck spelade för övrigt ihop med harpspelmannen Per Ersson från Björsta och fiolspelmannen Anders Andersson (Åsögubben), samt en fiolspelman som hette Godeau. Enligt Albin skulle Båtsman Däck ha varit den absolut bäste spelmannensom han hade hört.

Kära du/DU/NU/ ni alla..!

Det är ju nytt år - och som vanligt vill man komma ihåg vänner och bekanta med ett livstecken. Tyvärr är det så, att det stressiga livstempot ganska effektivt omöjliggör allt stadigt och tätt kontakthållande. Så jag väljer att ge er alla en liten överblick på detta mångkopierade sätt - och så får jag fylla på med de behövliga personliga vinklingarna i vart och ett enskilt fall.

Först kanske en repetition av basdata:

Åke Grandell	c/o Radion /JA 60
Tallbackavägen 27	Box 10
SF-02700 Grankulla	SF-00241 Helsingfors
Finland	Finland
tel: 358-0-50 50 546	tel: 358 0 14805321 &
	14805316
	fax: 358 -O -14 81 092

Och därmed är vi inne på jobbet. Det är fortfarande radio - för 24:de året! Jag har folkmusik, jazz och s k "levande musik" som mina specialområden - men vid sidan av det har det blivit bl a något barnprogram, frågesport, internationellt samarbete på nordisk och europeisk nivå. (Nordisk radio-jazzdagarna, Viseworkshop i Danmark, EBU:s Contemporary Folk Music ...) Jag tycker det blir mer och mer viktigt att arbeta på bred bas - så om ni har material som ni tror kunde intressera en finlandssvensk radio- publik, så har ni adressen ovan!

Vid sidan av radion har föreningen Tondiktarna gett innehåll åt livet. Tondiktarna sammanför diktare och tonsättare för att få fram fler sånger, dikter och melodier. Vi har haft några seminarier, vi har ordnat några konserter, vi har börjat på vår andra diktantologi ... och så har vi exporterat idén till

främst de nordiska länderna. Just nu har vi ca 280 medlemmar i 6 länder. Och att vara ordförande innebär alltid en massa jobb,... men så ger det också en mängd kontakter med trevliga människor och inspirerande umgänge med begåvningar och särpräglade individer. Själv har jag haft turen att hitta goda samarbetspartner då det gäller mina egna dikter och texter. Framför allt är det Curre Boucht som har tonsatt mig - och resultatet finns på skivan ""Viseverser"" som också finns i form av ett nothäfte. Men - det finns många andra på den sektorn och speciellt glädjande är att Hans Dal i Danmark har hittat så mycket tonsättningsbart i mina skrivelser. Den här delen av mitt liv blir mer och mer betydelsefull hela tiden. Jag siktar på att få ut en skiva till med egna texter under 1992, Spelmanslaget Halsbrytarna tar också en stor del av mitt pensum av fritid och energi. Vi har hållit på i 18 år och i år gav vi ut vår första CD - och ett parallellt nothäfte, sen skall det ännu bli tid och ork över för skivproduktion. I år har jag producerat 8-10 skivor/kassetter - allt från barnvisor och snapsvisor till körmusik. De här kan ni beställa för att se vad jag sysslar med:

Hoppсан - CD/MC/nothäfte - Halsbrytarnas spelmansmusik.

Viseverser - CD/MC/nothäfte - Åkes texter tonsatta av Curre Boucht.

Bosse på Lyran - MC - snapsvisor med Bosse Österberg och diverse Ly.

Vid denna källa - MC/CD-(Eight Voices) flickoktett & blandat program.

Vägen till Klockrike -MC - en teaterproduktion på Harry Martinson.

Baltic jazz - MC/CD - svängig jazz i Dalsbruk
Kalascalypso - MC - barnvisor med Smedsbybarnen.

Ja, så här går livet på Tallbackavägen - Radion-axeln. 58 återstår bara att önska dig/DIG/ER/er alla ett lyckosamt år 1992.

Jaaa - jag höll alldeles på att glömma bort frimärkssamlandet. Jag har tagit upp en ungdomshobby. Finland främst - sedan Norden - sedan helvärlden utan större allvar är mitt samlarprogram, så om ni vill byta eller behöver material från Finland - ta kontakt!

Nyckelposten
Herr Sven Nordin
(Laduvägen 16
5-14233 Trångsund)
Sverige

Hammerhavnen 8.1.1992

Betr.: rapportörer från Danmark

Jag är född i Hälsingborg, är gift med en bornholmare och har nu bott på Bornholm i snart 30 år. 1984 köpte jag en nyckelharpa av Jan-Erik Wideberg i Eslöv. Jan-Erik leder byggkurser i Eslöv och bygger själv harpor. Denna harpa var visst den första "fastboende" på Bornholm och radio och tidningar var väldigt intresserade. En försiktig och darrig "Äppelbo Gånglåt" framfördes i Bornholms Radio - ibland borde man kasta bort sina band! Då jag är medlem - och en av medstiftarna till - Bornholms Folkemusiklaug, bytte jag snart ut fiolen och mandolinen mot harpan där och så blev två av mina spelvänner också intresserade. Det resulterade i, att vi beställde byggsatser till 2 harpor och Verner Larsen och Jens Björn Hansen byggde var sin harpa och började spela. De har därefter byggt ytterligare var sin harpa. Jens Björn spelar flitigt till dans för folkdansarna både på harpa och violin. Verner Larsen, som är över 70 år och förresten just har firat guldbröllop med sin Helga, flyttade till Give på Jylland för några år sedan. Där spelar Verner både fiol, dragspel och nyckelharpa i en musikgrupp.

Bornholms Musikskola blev också intresserade av nyckelharpan och fick en hänvändelse från Doris Munch Jensen i Nexø om det fanns möjlighet att få undervisning. Doris och hennes man hade beställt en nyckelharpa av Hasse Gille och under ett par år - undervisade är ett för stort ord, så duktig var jag bestämt inte, jag vill hellre säga: hjälpte jag Doris med att lära lite på harpan. Tack vare Doris flit gav det resultat och idag har vi en liten grupp: "Niels og harperne" bestående av Niels Larsen med gitarr, Doris Munch Jensen och jag med nyckelharpor. Vi har spelat en hel del på ålderdomshem och i föreningar och kombinerar spelandet med små föredrag om Sverige, t.ex. om livet i Skåne i gamla tider. 16 januari skall vi till Föreningen Norden och spela och berätta om fäbodlivet i Dalarna och då har Niels också näverlur och kohorn med. Vi har också haft nöjet att ha besök av svenska nyckelharpspelare här på Bornholm, bl.a. har en grupp från Täby med Gösta Sandström varit här, liksom Örebro nyckelharpgille. Skulle någon/några av Er få lust till att besöka Bornholm hjälper jag gärna till och Bornholms Folkemusiklaug är alltid spelsugna!

Min adress är:

Irene Tuvevsson, Sönevej 2, Hammerhavnen,
DR-3770 Allinge och jag har telefon
00945-56-480476

Med många spelmanshälsningar

BUDKAVLEN FÖR ERIC SAHLSTRÖMS MINNESFOND

Budkavlen har just lämnat Uppland. Den är något försenad men skall nu till Södermanland innan den går norrut igen. Alla kommer att få en chans att vara med. Det kommer att meddelas genom det lokala landskapsförbundet när budkavlen kommer.

Om Du vill veta mer, ring:

Gösta Sandström tel 08-758 11 76

Leif Alpsjö skriver och påminner om den traditionella Österbykursen.

"Årets Österbybruks kurs blir 28/6 - 3/7, både för nyckelharpor och fioler, alltifrån rena nybörjare och uppåt. Lärare: Sigurd Sahlström, Ditte Anderson, Lotta Franzen, Sven Olov Sundell, Anders Liljefors, Leif Alpsjö m fl. Välkommen till en häftig upplevelse"

Med vänliga spelmanshälsningar

Leif Alpsjö

Telefonnumret till Leif (och Lillemor förstås) är 0295-300 35. red

Årets spelmansstämma i Tyresta by är den 31:a maj. Det är den 10:e i ordningen och därmed en jubileumsstämma. Man kan nog räkna med att det blir lite extra...

Hör av Dig till ABF Tyresö-Haninge tel:08-712 25 55 eller 08-777 03 90 om Du vill veta mer, det är nämligen de som står för "fiolerna" ! red

Ensom är ännu värre är Täby Spelmannsgille de firar 20 årsjubileum i år. Gillet har utgivit en jubileumsskrift som är mycket trevlig. Mycket bilder, noter, gamla foton, roliga minneshistorier finns i den välarbetade skriften. Icke oväntat är det Sture Möllerman som gjort skriften vilket bäddar för en välgjord produkt.

Heja Täby Spelmannsgille!

red

UPPSALA FOLKMUSIKFÖRENING är en intresseförening som vill främja umgängesformer där folkmusik och dans är medel för glädje och gemenskap. Målsättningen är att spela, dansa, utveckla och sprida folkmusiken och dansen. UFF:s arrangemang är öppna för alla. Som medlem får du dock rabatt på UFF:s dans- och konsertkvällar och regelbunden info om folkmusikarrangemang i Uppsala med omnejd. Medlem blir du genom att sätta in 70:- på Postgiro nr: 486 04 31- 8.

VÄRMLANDS FOLKMUSIK och DANSVECKA

Dans – Fiol – Nyckelharpa

20 – 26 juli 1992

på Ransbergs Herrgård, Ransäter, Värmland

Ring för info:

Telefonsvarare dygnet om

Tel 0570 10096

eller Fax: 0750 801 54

- Vid senaste styrelsemötet var vi så få att det liknade ett grammfonbolagsmöte.
- ?
- Vi var Sonora

BYGGTIPS BYGGTIPS BYGGTIPS BYGGTIPS BYGGTIPS

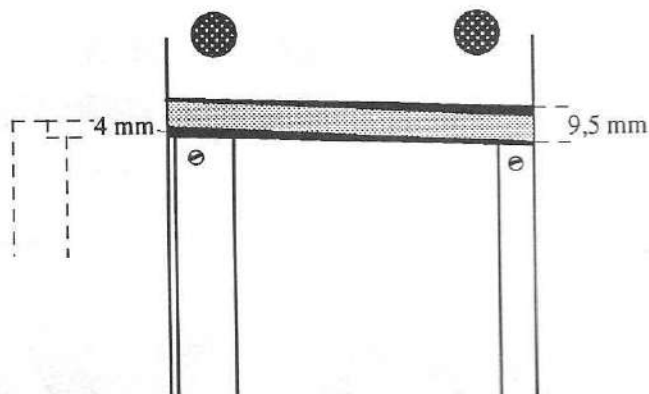
Forsa 92 01 09 Gunnar Wallström

Till NYCKELPOSTEN.

Jag har här nedan några tips för harpobyggare. Kanske finns dom förut, men i så fall är det bara att förpassa brevet i papperskorgen. Skulle dom däremot ha något värde så ser jag gärna att dom införs i **Nyckelposten**.

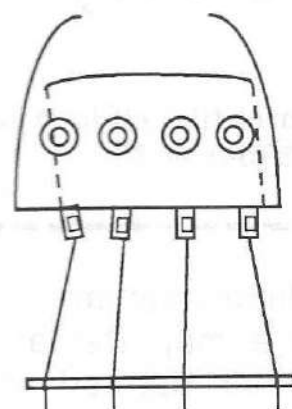
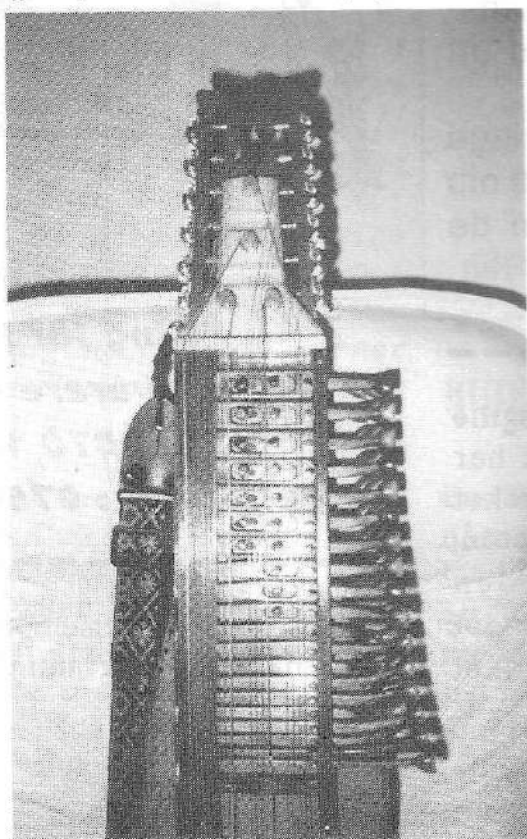
Tips 1.

Jag såg i **Nyckelposten** 3-1991 ett tips om vridning av sadeln 1,5 mm för att få en naturligare inställning av löven på C och G-strängarna. Mitt tips är att man tar 1,5 mm av skruvplattan och gör sadeln 9,5 mm tjock. Sedan fixar man till sadelns översida enligt ritning.

Sänder med ett foto på min senaste nyckelharpa som visar hur jag gjort om skruvplattan.

Harpan blir ju smäckrare och några gram lättare.

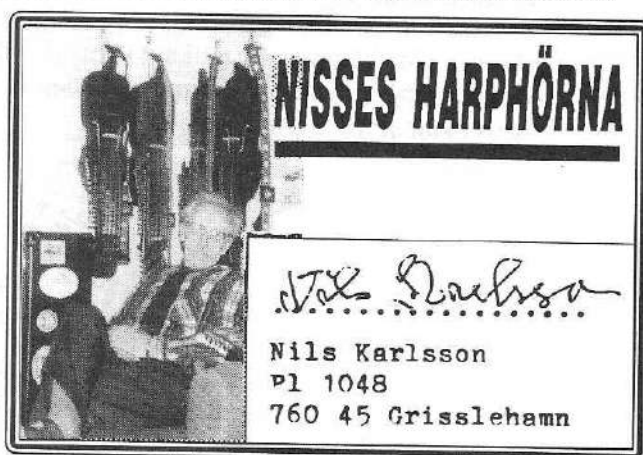

Tips 2.

Det är ju så att C-basen vill dra stallet mot A-strängen. Det kan man motverka genom att placera A-strängens finstämmare snett i stränghållaren så att strängen får en sidoböjning över stallet. Hoppas att ritningen kan visa hur jag menar.

**Tack Gunnar för tipsen !
Nää någon papperskorg
har jag inte på redaktionen.**

Red

Singö 1992-01-13

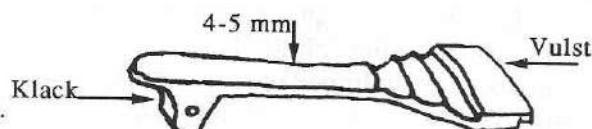

Denna gång tänkte jag skriva litet om den kromatiska nyckelharpans stränghållare och knavrar.

De flesta byggare gör stränghållarens översida plan eller rak och med ganska kort eller långt överhäng vid klacken. Spelmän med långa armar glider ofta utanför stränghållaren

under ståkföringen speciellt då i låtar med snabbt tempo och stråkvinkeln över strängarna blir liten. Jag har numer gått ifrån den plana stränghållarens översida och gör den bågformad som en vågdal mellan vulst och klack med ett djup av 4- 5 mm på det djupaste stället. Stråkarmen får genom denna lilla förändring bättre stöd och att stråkvinkeln blir 90 grader som eftersträvas.

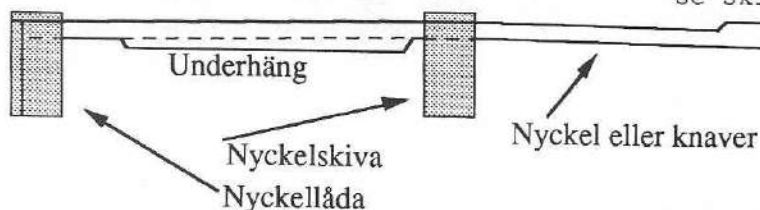
Se skiss (som ej är skalenlig).

För några år sedan träffade jag på en spelmansstämma, i Kopphagen Länna, en spelman och nyckelharpbyggare från Uppsala. Vi resonerade förstås om den kromatiska nyckelharpans funktioner i sin helhet. Vid detta tillfälle hade jag en ny harpa, som jag hade under inspelning, men som jag inte var riktigt nöjd med men jag tänkte: Den kommer väl så småningom - man får väl inte begära för mycket av ett nytt instrument som måste ha sin inspelningstid och allt får sätta sig och bli stabilt.

Men nu till problemet. Under spelning uppstod emesonans (återklang) som jag hade svårt att lokalisera. Som vi satt där och pratade så säger han plötsligt: "Har du för mycket glapp i översta radens nycklar?" Han menade att nycklarna längst bort på övre raden närmast stallet, i detta fall knavrarna 17 - 20 (d3-e3-f3-g3) har ett långt överhäng med huvud utanför nyckellådan och på grund av detta uppstår ett vågspel i dessa knavrar med efterföljande resonans. Det kan också bero på harpans olika lutning under spelningen. Min första åtgärd efter hemkomsten blev att kila nycklarnas hål i nyckelskivan (låddelen) och kan man tänka sig resonansljudet försvann. För att nu råda bot mot det här så limmar jag ett underhäng på dessa fyra nycklar av 4 mm. extra trä i samma material som nyckeln och på detta sätt flytta tyngden på nyckeldelen mellan nyckelskivornas hål.

Se skiss (som ej är skalenlig).

**Mycken bygglädje
önskar Nisse.**

9836 MUSIKBÖCKER

RAMPFEBER

Konsten
att framträda
under press

"Konsten att framträda under press beror snarare på en färdighet än frånvaron av nervositet. - Denna färdighet kan man lära sig genom övning." inleder Åke Lundberg sin bok, en handbok med praktiska råd som handlar om press och prestationskrav, vånda och lycka. Han beskriver vad som gör att vi blir nervösa. Vilka mekanismer som styr oss - där fantasin är den största boven i dramat! Fantasin kan spela en ett spratt, man fantiserar om vad som kommer att hända, hur publiken märker att man inte klarar av att spela eller framträda. Åke Lundberg är violinpedagog och tillika läkare med inriktning på psykoterapi. Han skriver om de metoder han utvecklat utifrån sina erfarenhet och lärt detta till musiker, orkestrar och ensembler i de nordiska länderna. Bokens ämnesinnehåll delas in i tre teser; man ska vara nervös för att kunna ge sitt bästa; nervositeten blir en positiv kraft; konsten att framträda under press kan inte läras färdigt. För mycket spänning ger ex hjärtklappning och darrningar, å andra sidan ger för litet spänning en försämrad musikalisk prestation och ett framträdande som saknar liv och glöd. För mycket och för litet spänning hindrar oss från att fritt uttrycka det vi vill musikaliskt.

-Vem har inte upplevt spänning, hjärtklappning och darrning inför och under ett framträdande? - Men vi vill samtidigt ha en nerv och ge det lilla extra som gör att vi vill visa vad vi kan, val av låt, framträdandet och kontakt med publiken. Vad är det som gör att vi har rampfeber? Hur botas den? Måste den finnas? -Tre frågor jag ställer mig när jag läser bokens titel. -Chansen till ett

framträdande med ett minimum av rampfeber, skriver Åke Lundberg, kan vi skapa genom att påverka våra känslor och tankar i våra attityder. Vi kan träna att vara närvarande på scen och vi kan styra hjärnans larmsignaler.

Åke Lundberg åskådliggör på ett bra sätt vad som händer när vi blir nervösa då han formulerar vad vi har problem med när vi får rampfeber. Likaså tar han upp vissa begrepp och sammanhang som vi sedan kan använda rent konkret. -Hur ser vi på oss själva? Vilka attityder och värderingar har vi jämt emot vårt framträdande? - ett felpspel skapar känslan av att ej klara av situationen. Detta ger vidare upplevelser nervositet och press. Åke Lundberg tipsar om praktiska övningar genom bl a att vi ska tänka konstruktiva tankar. Oftast tänker man ju - jag måste klara av det här. Tänk istället - jag vill, vågar och kan klara av uppgiften. -Och hur har vi det med minnesluckorna? Scennärvaro, den fysiska psykiska, den kroppsliga och själsliga närvaron, med sinnesupplevelsen av hörsel, känsel och syn. -Rädslan för att komma av sig i låten eller när man skall presentera framförandet, ve och fasa, minnesluckor kan uppstå när man minst anar det. Minnesluckorna är ett tecken på att man lämnat scennärvaron -börjar tänka på annat, eller fantisera om hur nästa låt ska spelas osv. Åke Lundberg lär ut metoder för koncentration och avspänning. Det gäller att under press vid framträdandet kunna påverka och styra hjärnans larmsignal som utlöser muskelspänning under prestationen och den mentala tolkningen som signalerar fara.

Med en checklista över de viktigaste punkterna som är bra att komma ihåg, sammanfattar och avslutar Åke Lundberg sin handbok; ett 47-sidigt häfte i A4 format för 116:-.

AB Carl Gehrman's Musikförlag Box 6005, 102 31 Stockholm. ISBN 91 7748 027 9.

Köp och läs. Lycka till!

Ann-Mari

Här följer ett spelmansporträtt av en nutidsspelman och byggare. Brittmari Wirf har intervjuat och fotograferat.

Här berättar en spelman och byggare som är en bekant till mig. Han heter Thore Lätth och bor i Strålnäs ca 1 mil söder om Mjölby.

" Jag började redan i 12 årsåldern att spela fiol. Jag köpte en fiol från Åhlén & Holm för 6 riksdaler. Den första spelmansstämman var i Sturefors när jag var 13-14 år. 1949 gjorde jag repmånad och råkade komma i samma grupp som Eric Sahlström. Den första låten vi spelade ihop var **Trollens brudmarsch**.

Jag föreslog att han skulle bygga en harpa åt mig, men han hade redan så mycket beställningar, så han tyckte att jag skulle prova att bygga själv.

Så var det bara att sätta i gång. Eric och jag började brevväxla, så jag fick ritningar och tips av

honom och dom har jag kvar än i dag,

Vi fortsatte att brevväxla ända till 80-talet.

Under dessa år har jag gjort ett 50-tal nyckelharpor. Den 2:a i ordningen gröpte jag ur i ett stycke.

Materialet jag använder är mest gran och lönn.

Men utseendet är ju inte det viktigaste. Spelbarheten kommer i första hand. Man **måste hålla ljudet som Eric sa**

Nått som kan vara svårt är att få stråken bra. Att sträcka taglet kan vara nog så knepigt."

Tack, Thore för att Du ställde upp med den här berättelsen.

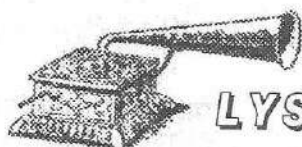
Det är alltid kul att höra hur andra har börjat med spel och byggandet

B Wirf Boxholm Strålnäs 92 01 25

Thore Lätth Strålnäs Mjölby.

LYSSNAT PÅ

Namn och adress:

Sture Möllerman

Riddargatan 17A

183 30 Täby

Tel: 08-768 13 66

NYCKELHARPAN NU OCH DÅ

Jag har i vinter haft nöjet att få lyssna på ett nyutkommet ljudband med musik spelad av ett flertal mer eller mindre kända nyckelharpspelmän.

Till bandet hör en skrift med text av Jan Ling: "Nyckelharpan - dialog mellan nutid och dåtid." samt av Gunnar Ahlbäck och Gunnar Fredelius: "En ny nyckelharptypologi".

Jan Lings text är en blick över nyckelharpan historia med kommentarer till dom inspelade låtarna, spelmännen och deras instrument. Ahlbäck och Fredelius beskriver dom olika instrumenttyperna. Därefter följer en liten ordlista samt litteraturltips. All text är både på svenska och engelska.

Jag vill inte närmare gå in på författarnas arbete. Därtill har jag ej tillräckliga kunskaper. Men jag kan ändå inte låta bli att reagera över hur man negligerat Lundinharpan värde. Att den inte är av samma klass som t ex Sahlströmsharpan råder väl ingen som helst tvekan om, men den byggdes trots allt och spelades på av en stor mängd spelmän under den tid som nyckelharpan gjorde sin stora frammarsch över landet. Att författarna däremot lagt ner så mycket uppmärksamhet på de instrument som många nyckelharpspelmän lite skämtsamt brukar kalla "knaverfioler", är för mig förvånande.

Ljudbandet talar dessbättre sitt tydliga språk. Inte ens Esbjörn Hogmarks mässterliga spel i de två sista låtarna på bandet kan föra in instrumentet i nyckelharpklassen. Och när jag hör Gunnar Fredelius ängsliga instrumenttoner, kan jag bara säga: "Spela fiol istället!" Då kanske låtarna kommer till sin rätt.

Men dom andra låtarna - från Anders Stakes suggestiva spel på enkelharpa till Hasse Gilles som alltid så personliga och livfulla spel med kromatisk lek på gammelharpkropp - där finns det bara lovord. Det var länge sedan jag hörde så mycket bra nyckelharpmusik på ett och samma band.

De flesta spelmännen bär kända namn. Några av dom har man inte hört tidigare i sådana här sammanhang. Dit hör Ingvar Jörpeland med silverbasharpa som med sitt mycket dansanta spel gör ett starkt intryck på mig. Anders Nordfors, Hasse Gilles och Sven Nordins kontrabasharpospel visar hur olika dessa instrument kan låta. Anders Eklundhs speciella spel på både enkelharpa men framför allt på silverbasharpa sänder tankarna till Joel Jansson. Det är härligt att Anders för traditionen vidare. Esbjörn Hogmark har också fått komma till sin fulla rätt med Sahlströmsharpa, på ett sätt som kan göra honom till en farlig utmanare vid nästa "världsmästerskap" i nyckelharpspel.

Den här kassetten med tillhörande bok kan köpas på eller beställas från Musikmuseet i Stockholm. Priset är 90 kr. Portokostnad och 15 kr i exp. avgift tillkommer om det hela ska skickas.

STURE M.

Till denna spalt kan Du skicka nyutkomna kassetter, CD-skivor, böcker, noter etc för kommentarer av Sture. Det blir ju en fin information om Din nya "produkt". Tänk även på att annonsering är gratis i den mån det finns plats i tidningen. (Det bör ju handla om musik förstås).

red

SOMMARKURS PÅ EKEBYHOLM

Den 21-25 juni är det sedvanlig sommarkurs på Ekebyholm. Fiol, nyckelharpa, vissång står på programmet. Bara kända och duktiga lärare; Anders Liljefors, Tore Lindqvist, Sigurd Sahlström, Sture Sahlström, Gösta Sandström, Peter Hedlund, Esbjörn Hogmark, Leif Nygren, Sven-Olof Sundell, Mats Wester och Eva Tjörnebo garanterar ju för en gedigen utbildning.

Ring Lars Lindkvist för vidare upplysningar: tel 0758-316 21.

red

VEM har ..

haft så många harpor i sin säng på en gång De hade i alla fall jag för ett år sedan när jag fyllde jämt. Då kom Stenungsunds Byggdegille å spelade. I kaffepausen fick harporna en kanske behövlig vilostund på den enda platsen som var

ledig. Jag förevigade dem, nu tänkte jag att de kanske kunde vara nåt för Nyckelposten. I hörnan står en spelpall, den är jättebra att sitta på när man spelar. Den är 15 cm högre än en vanlig stol å jag har urholkat den för skinkorna å ja kallar den för "Rompestöa". Vi håller på att träna till invigningen av Kulturcentrum i mars månad, i Stenungsund. Å så ser vi naturligtvis fram mot Nyckelharpans dag på Skansen i sommar.

Med spelhälsningar

Gösta Gustavsson Stenungsund

Om Du saknar någon artikel eller foto ed som Du skickat till redaktionen men som Du inte fått Dig återsänt; Ring eller skriv till redaktionen och omtala detta så det blir ordnat.

Red har bl a en ritning på en träskofiol som saknar avsändare, om Du känner igen detta så hör av Dig.

red

1/1992 Tjugotredje årgången

FIOLEN MIN

.. heter en fin spelmanstidning i Finland (på svenska). Red har fått ett ex som kan lånas, ring om intresse finns. Om Du vill prenumerera så finns adressen nedan. Jag vet tyvärr inte vad den kostar, men det går väl att ringa och höra efter.

FIOLEN MIN

Tidskrift för Finlands svenska spelmansförbund r.f.
och Finlands svenska folkmusikinstitut.

Ansvarig redaktör

Kurt Sohlström

Redaktör

Susanne Karlsson,
Finlands svenska spelmansförbund,
Handelsplanaden 23 A, vån 4
65100 Vasa, tel. 961 - 124 699, fax 961-176 530

Redaktion

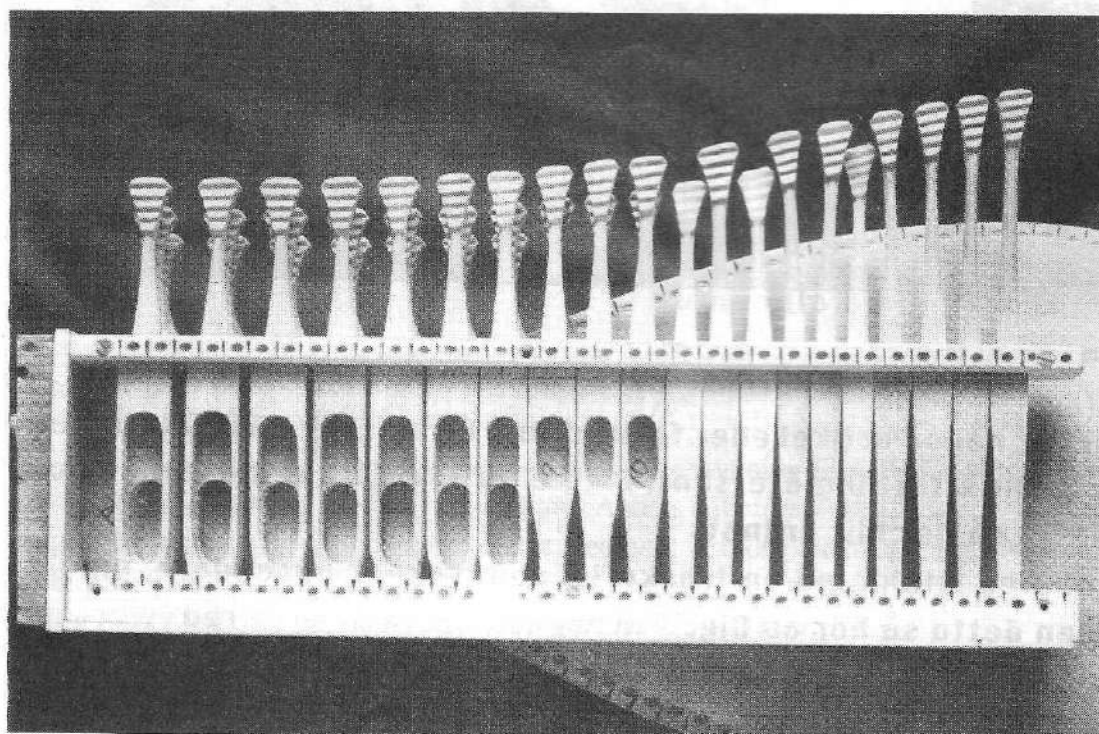
Kurt Sohlström, Torbjörn Ehrman,
Ann-Mari Häggman, Susanne Karlsson

I nästa nummer av Nyckelposten kommer en artikel med byggtips insant av Esbjörn Hogmark. Han berättar och skriver om tillverkning av nycklar.

På vidstående bild kan man se hur nycklarna är utformade. Esbjörn visar sedan med en forstorad bild hur man genom en enkel reguladetri kan mäta exakt.

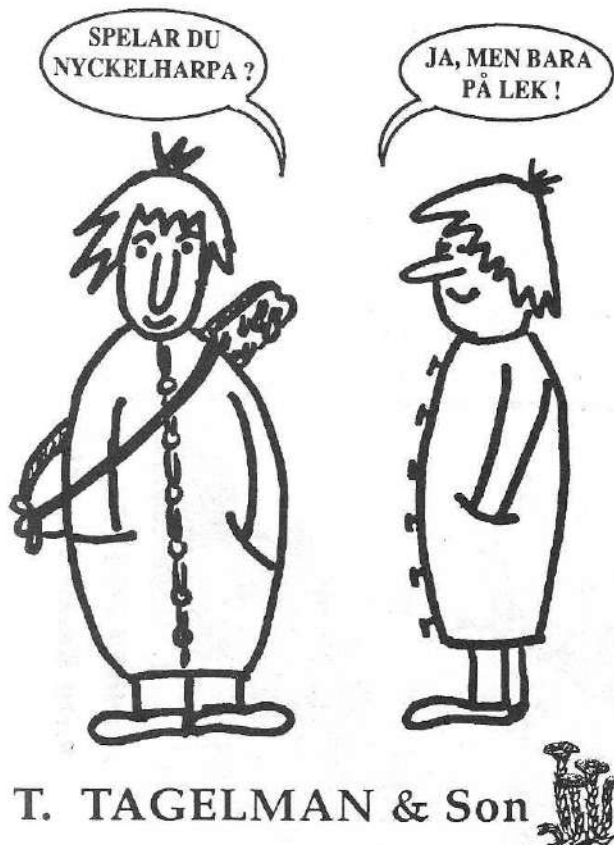
red.

Schottis från Stockholm

Spelad på söder i Stockholm 1905

Uppt av Björn Ander

Spelmansstämma i Karlhäll 25/1 -92

Foto Bertil Svensk

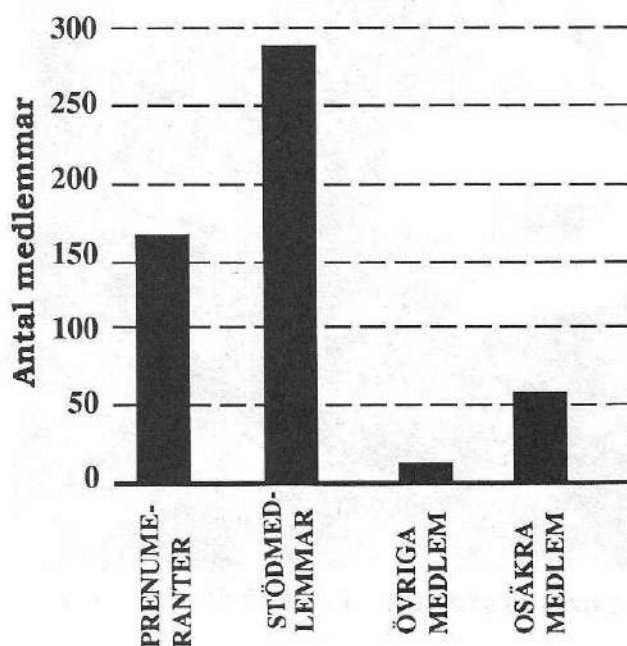
MEDDELANDEN FRÅN STYRELSEN

Många av Er har nog undrat över varför ingen information om träffar kommit från föreningen. Saken är den, att vi fram till nu inte lyckats få fram några lokaler för några aktiviteter samtidigt som man från myndigheternas sida sagt, att antalet lokaler för studie-cirkelverksamhet skall halveras och skall betinga olika kostnader - vilka har man dock ej kunnat presentera. Lokalerna skall dessutom i första hand användas för cirklar i svenska, språk och samhällskunskap och först i andra hand för ämnen typ musik. Vid skrivandets stund är mycket ännu oklart, så vi ber att få återkomma i ärendet.

Styrelsen

LITE STATISTIK

Så var det nyckelharpspelläraren som frågade sin unge elev:

- Den här delen av stråken kallas frosch kan du stava till det ?
- De e te !

VIKTIGT... OBS LÄS DETTA...

FOLKLORE CENTRUM FESTIVAL

PRESSTOPP

Den 6: maj kl 20.00 på Roslagsteatern (i Stockholm) är det konsert med Peter "Puma" Hedlund och "spännande" vänner.

Den 7:e maj kl 20.00 Styrbjörn Bergelt , Anders Eklund, Per Furå, Olov Johansson " världsmästaren " !

Entré 60:-. Fököp 50:-. Upplysningar och fököp genom Izzy telefon : 08-643 46 27.

ANNONS:

V.32 3/8 - 8/8 1992

Den traditionella
FIOL o NYCKELHARPSKURSEN
på Visingso.
Nu firar vi 10-årsjubileum!

LARARE: Hasse Gille
Ditte Andersson
Johan Hedin

Upplysningar o anmälningar:
Nanja Florin, Visingso.
Tel: 0390/40526

Karhäll 25/1 -92
Foto Bertil Svensk

10-årsjubilerande nyckelharpskurs, Öland-Visingsö

1982 startade Olle Weman från Kalmar en nyckelharpskurs på Ölands Skogsby Folkhögskola.

Spelledare var Rolf Svahn från Lammhult Mariane Tingfors, Mönsterås och Annsofie Ekman från Västervik.

Kursen blev mycket lyckad och vi, som var med fick både grunderna i harpspelets mysterier och en stor kick att fortsätta. Så stor kick att Olle, året därpå, 1983, ordnade ytterligare en kurs på samma plats. Ny Spelledare detta år var Gudrun Gustavsson från Harida.

Hon var en trevlig bekantskap som förutom att hon var en duktig spelkvinna, gått på charmskola många glada skratt och mystiska övningar blev resultatet. Sven Olof och Ann Margret Karlsson från Emmaboda ordnade med morgongymnastik i form av lekar. Kursen var en sk samverkanskurs med folkhögskolan och deltagarna kunde därför få möjlighet att väva band till sina harpor och tova spelmannshattar med skiftande resultat. Det blev också gatuspel i Kalmar och spel till bryggdansen och kursen iscensatte ett mycket lyckat bygdespel.

1984 fanns inte plats för kursen på folkhögskolan. Solgården i Degerhamn på Öland tog emot oss. Spelledare detta år var vår store idol och vän Ceylon Wallin. Rune ställde åter upp förutom Solbritt Eriksson från Värnamo och Johan Hedin 14 år redan då överlägset spelskicklig. Han var nybörjare på kursen 1982.

Solgården var inte någon lyckad kursgård, bortsett från maten. Dock gjorde Ceylon kursen till en höjdarkurs.

1985 ordnade Olle ännu en kurs. Denna gång på Böda hotell! Återigen kom många av de "gamla" deltagarna och en mängd nya som snabbt assimilerades. Lärare detta år var Solbritt Rune och Johan och dessutom ställde Sabina Salomonsson nu, Thiger,

upp som assistent. Dåliga lokaler tillsammans med dåligt väder gjorde att kursen inte blev helt lyckad.

1986 ordnade (vi var ej organisatörer då. Vi berättade om Visingsö och guidade en biltur på ön. 1988 övertog vi organisationen helt vi hade idéer om aktiviteter som passade just här) Solbritt en toppenkurs på Braheskolan på Visingsö.

Förutom våra skickliga Johan och Rune så hade vi världmästaren själv, Olof

Johansson de nya deltagarna smälte snabbt in i kamratgänget och tyckte det var lika trivsamt och givande som vi "gamlingar". Vi spelade en konsert i Kumlabys kyrka och en kväll på Plyms loge vid Näs och ombord på båten Magnus Ladulås under en rundtur kring ön med början i solnedgången och avslutning i fullmånens sken över spegelblankt vatten. Föreläggningen på Braheskolan var toppen. Nästa kurs 1987 hölls på Stabygården vid Hörby för att vi inte bokade Braheskolan i tid. Lärarna var som vanligt utmärkt och bestod detta år av Rune, Johan och Rolf, våra gamla vänner. Samverkanskursen handlade om akvarell målning och färglära och var förstås helt frivillig men flera av deltagarna blev inspirerade att de senare har fortsatt med måleri.

Kursen avslutades med en lyckad fest där traktens spelmän var inbjudna.

1988 hade Nanja varit ute i god tid och ordnat den nya kursen på Braheskolan igen. Lärare var först och främst Hasse Gille och dessutom Mats, Sabina Thiger och Eva Blomkvist-Björnborg alla mycket duktiga spelmän. Detta år liksom ett år tidigare och därefter ingick en liten fiolspelgrupp. Deltagarantalet var som vanligt 25-30 st.

Marianne Olssen och hennes dotter Karin lärde oss dansa polskor.

Lokalerna på Braheskolan är suveräna: En eller tvåbäddsrums med egen toalett och dusch 4 rum i varje hus med gemensamt samlingsrum som kan användas till gruppsspelsrum och pentry. Stor gymnastik eller danssal och ett loft för kvällsfika spel och dans.

1989 var vi åter på den vackra ön och Braheskolan "Gamlingar" och nya lika spelsugna som vanligt.

Hasse och Johan ställde upp igen och dessutom Erik Rynefors från gruppen Forsmark som blev en trevlig bekantskap. Detta år liksom åren därefter pågick samtidigt en kurs folklig dans, vilket, naturligtvis bäddade för mycket dans på kvällarna. Som tidigare år spelades det både dag och natt. Sover gör man när man kommer hem. Och de bästa låtarna dyker oftast upp frampå småtimmarna.

1990 Tillbaka igen. Spelledare återigen Hasse, som lurat med sig Lena Höög och Erik var också tillbaka ny för året, men för oss gammal kändis var Magnus Gustavsson, riksspelman från Ingelstad. Detta års kurs blev så perfekt som enkurs kan bli: Trevliga duktiga inspirerande spelledare, föreläggningen, kurskamrater, mat väder ja allt stämde till 100 %.

forts. sid 26

ORGANISATORISKA TIPS OCH UPPLYSNINGAR

Helst ser skansenledningen att de som har folkdräkt använder denna. Dansare klädda i svenska **bygdedräkter (folkdräkter)** framträder på Tingsvallen. Ev folkliga dansare klädda i sekelskifteskläder på Bollnästorget.

Arrangör: Skansen
Medarrangörer: Stockholms
Spelmansgille
Eric Sahlströms minnesfond

Upplysningar om **nyckelharputställningen** kan lämnas av Gunnar Ahlbäck telefon: 0295-43078

Anmälan till "**VM i nyckelharpa**" göres till: Gösta Sandström telefon: 08-758 11 76. Ev kommer en anmälningsavgift att krävas om det skall kunna utgå priser i tävlingen.

Om någon har tips om sponsorer till tävlingen är han välkommen att meddela detta till någon programansvarig.

Anmälan om logi göres till **Christer Kvarne** tel: 08-641 25 12. Det gäller både om Du har övernattningsställen att disponera eller att Du önskar boka. Du som har möjlighet att hysa några spelmän eller dansare hör alltså av Dig till Christer.

Anmälan om tid för spelning (eller dans) göres till: Otto Damgren telefon 08-89 62 08 eller Per Åke Wahlin telefon: 08-89 96 48.

För övriga upplysningar kontakta Gösta Sandström 08-758 11 76.

Kontaktman för **Skansen** är Ingrid Edgardh eller Uno Hendrixon telefon 08-663 05 00

Allspelsledare

Margareta Mattsson

NYCKELHARPBYGGE

Det behövs flera personer som kan hjälpa till att arrangera och vakta byggmontern. Du som har ett bygge "på gång" och halvfärdiga nyckelharpdelar od som kan passa till detta, hör av Dig till: Bertil Persson telefon 0176-29 159 eller Tord Johansson tel 0752-304 39

NÖFF VÄLKOMNA
TILL SKANSEN NÖFF

PRELIMINÄRT PROGRAM FÖR FOLKMUSIKDAGARNA PÅ SKANSEN 27-28 JUNI

Lördag 27/6 (tyngdpunkt nyckelharpa) kl 11-17 spel runtom på området. Kl 18.00 aftonbön, kl 19.00 folkdansuppvisning på Tingsvallenscenen (max 30 min). 19.30-20.30 program på Sollidenscenen.

Söndag 28/6 Kl 11-17 spel runtom på området. 11.00 Gudstjänst. 14.30 och 16.00 folkdans på Tingsvallenscenen.

Nyckelharputställning på Folketshus.

"VM i nyckelharpa" kommer att gå av stapeln - två klasser, gammelharpa och kromatisk harpa. Uttagningarna sker på Tingsvallenscenen och finalen på Sollidenscenen.

Tips lämna bilen hemma !

Djurgårdsfärjan från Slussen är utmärkt och snabb. Buss 44 från Karlaplan fungerar bra medan buss 47 alltid är överfull.

Försäljning av fonogram och böcker för Eric Sahlströms minnesfond kommer att ske från marknadsvagnar på Bollnästorget.

Konferencier Bosse Larsson (allsångsledaren alltså)

Spel och dans kommer att ske på följande platser:

Gubbhyllan (under eken)
Hyttorget
Petissan (små grupper)
Hazeliushusets gårdsplan (ej samtidigt med Solliden)
Rosengården
Boktryckeriets gård
Älvrosgårdens gårdsplan
Bollnästorgets dansbana (ej samtidigt med Tingsvallen och Solliden)
Tingsvallenscenen (ej samtidigt med Bollnästorget)
Delsbogårdens gårdsplan
Moragårdens gårdsplan
Bergsmansgårdens gårdsplan
Oktorpsgårdens gårdsplan
Skånegårdens gårdsplan
Skogaholms gårdsplan
Finngården (ligger lite avskilt)
Kyrhultsstugans gårdsplan (små grupper)
Musikpaveljongen vid Solliden
Sommarhagen (för buskspel)
Fäboden (för buskspel)
Det finns tyvärr inte möjlighet att dra sig in i husen vid regn - det sliter så oerhört på byggnaderna. På vissa ställen kan man ändå söka ett visst regnskydd utomhus.

ALLSPELSLÅTAR:

Lördag 27/6

Äppelbo gånglåt
Vendelpolskan
Anders Sahlströms vals
Brännvinslåten
Tobogubben
Andakten

Söndag 28/6

Skoklostermarschen
Långbacka Jans polska
Styfbergs schottis
Mungalåten
Masbovalsens
Tierpspolskan

fortsättning från sida 23

Kvällen då vi spelade på Plyms loge på Näs blev en sådan som för alltid kommer att värma själen. Dagen hade varit mycket varm och när mörkret föll, strålade värme upp från vägen och lätta dimstråk drog fram över fält och ängar. Det gick en häst och betade i månskenet

som speglades i blankt svart vatten, som silverstråk och från Jönköping och Huskvarna i änden av Vättern, långt borta. Det doftade hö och strand och i bakgrunden hördes dansmusik och skratt. Det var en sådan sommarnatt att ingen ville bryta förtrollningen och gå och lägga sig. Kursdeltagarna blev stående ute i den ljumma natten och sjöng stämningsfulla sånger tills vi frös i gryningen. Då fortsatte vi med tedrickning och prat fortfarande ute tills det nästan var dags för frukost.

Kursen avslutades med att alla for till stadsparken i Jönköping och spelade på spelmansstämman där.

1991. Kunde en ny kurs bli lika bra som föregående? Ja då !! Nya spelledare för året var Vendelkråkan Kajsa Ekstav och Ditte Andersson, två mycket sångglada, spelskickliga och vana lärare och så förstås Magnus Gustavsson, som förutom att han ställt upp på sommarkurser också har varit lärare på åtskilliga av våra höstkurser. Vi har försökt att ordna en sådan varje höst, för att inte abstinenssymtomen skall bli alltför besvärliga.

Man kan fråga sig varför någon åker på samma kurs år efter år. Har de svårt att lära eller ... ?

Jag kan bara tala för mig själv, men att varje sommar få en veckas TOTAL semester utan matlagning, arbete och annat futtigt man "måste", få gemenskap med likasinnade, glada, lediga människor, oberoende av ålder och yrken, och samtidigt få en ny kick av inspiration vad gäller både låtar, teknik och spelstil av nya och "gamla" kunniga och skickliga folkmusiker. Det är något jag vill önska er alla. Du är välkommen! I sommar träffas vi som varit med länge och kanske du och andra nya i ett härligt kamratgäng för 6:e gången på Visingsö

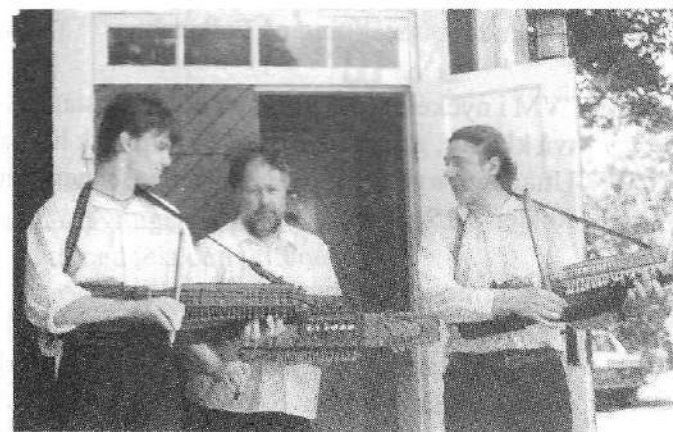
och för 11:e året i rad.

Eva Klevemark, Timmernabben

**Ceylon Walin 1984. Solgården, Öland
från höger: Eva Klevemark, Tommy Bjerlin
Lars Erik Ljung . (Skymd Jan Pettersson)**

Foto Björn Klevemark

**1987 fr v Johan Hedin, Rolf Svahn och
Rune Pettersson**

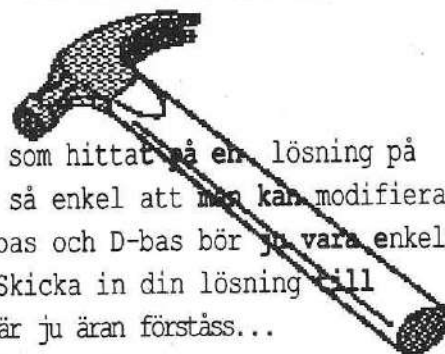
Foto Eva Klevemark

**Braheskolan Visingaö 1990
Kursdeltagare: Bertil Zetterberg Örebro
th Spelledare Hasse Gille
Foto Eva Klevemark**

C-basen blir D-bas

Nog måste det väl finnas någon byggare eller spelman som hittat på en lösning på hur man gör C-basen till D-bas? Anordningen bör vara så enkel att man kan modifiera en redan färdigbyggd harpa. "Omkopplingen" mellan C-bas och D-bas bör ju vara enkel att göra så man kan skifta mellan låtar åtminstone. Skicka in din lösning till **Myckelposten**. Någon belöning kan tyvärr inte utgå men det är ju äran förstass...

SOMMARENS STÄMMOR I UPPLAND

26 April

Lövstabruk kl.13 i Folkets hus. Allspel, uppspelningar och konsertprogram. Inträdesavgift för icke spelmän. Kaffe ingår i avgiften. Före stämman musik i kyrkan kl.12.

26 April

Danderydstämman Musikgudstjänst i kyrkan kl.11. Stämman i församlingsgården, Skogsviksvägen. Allspel, buskspel och dans.

24 Maj

Ekebystämman i Vänge kl.13. Allspel, uppspel och buskspel. Servering.

28 Maj

Gås-Anderssträffen kl.14 i Björklinge församling. Allspel, uppspel, dans.

30 Maj

Mälarträffen. Spelträff i Färentuna hembygdsgård. kl.18. Spontanspel och dans. Knyt.

30 Maj

Upplandsschottis. 25-årsjubileum. Start c:a kl. 8. Dansväg: Tierp - Lövstabruk - Älvkarleby - Tierp. Fredag. Dans till Curt Haagers orkester. Lördag. Dans till Beat Boys, se vidare uppgifter i tidningsannonsering.

6 Juni

Tolfmansstämman i Rimbo hembygdsgård. Kl.12 firandet av Sveriges nationaldag, därefter spelmansstämman med allspel, uppspel och buskspel. Ev. dansuppvisning. Servering. Tolfmångården ligger 3 km nordost om Rimbo. Vägen mot Norrtälje c:a 800 m efter Shellmacken, tag åt vänster mot Tolfmångården.

8 Juni

Ulvaträffen. Spelmansträff kl.13 vid Ulva kvarn och Hantverksby, vid Fyrisån strax norr om Uppsala. Allspel, uppspel och buskspel. I kvarnen och Hantverksbyn kan man bese tillverkning av glas, keramik, silver och läderarbeten, smide och snickeriarbeten, vilka också kan köpas. Servering. Spelmän bjuds på kaffe och smörgås.

13 Juni

Täby Spelmansstämman på Skoberga Spelmansgård kl.15-c:a 24. Spelmansmusik och utedans. Servering. Skoberga Spelmansgård, f.d. Kaplansboställe, är belägen utmed vägen mellan Täby kyrkby och Gribbylund.

13 - 14 Juni

Nyckelharpsstämman i Österbybruk, med Barn- och Ungdomstämman. Lördag barn- och ungdomsstämman med säng- och dansverkstad, låt- och spelverkstad, instrumentverkstad kl.12 - 14, uppspel c:a kl.14 - 16. Konferencier är Anders Söderberg. Övrigt program lördag, kl.11 - 14 inlämning av nyckelharpor för bedömning. Buskspel och gammeldans. Kvällskonsert i brukskyrkan kl.19. Visstuga i herrgårdskällaren. Dans vid vagnshuset på två banor. Söndag kl.10 nyckelharpsutställning. Juryn besvarar frågor och bedömer harpor. Kl.11 gudstjänst i brukskyrkan med spelmansmusik. Kl.12.30 festtåg från Centralskolan genom bruket till herrgården. Kl.13 stämman med allspel och gruppspel, dansuppvisning m.m. Konferencier Kenneth Boa Eriksson. Avslutning kl.17 i brukskyrkan. Lotteri på nyckelharpa tillverkad av Sture Sahlström. Servering av mat och kaffe båda dagarna. Spelmans- och familjecamping finns.

5 Juli

Fyrisstämman kl.13 i Fyrispark, 3 km väster om U-A vid Enköping - Salavägen. Allspel, uppspel, buskspel och dansuppvisning. Gammeldans under senare delen av stämman. Spelmännen bjuds på förtäring.

5 Juli

Vaddö, Gåsvikarstämman i Kista hembygdsgård kl.13. Allspel, buskspel, framträdanden av enskilda och grupper. Servering. Entré avgift för icke spelmän. Hembygdsgården med hembygdsmuseum ligger på vägen ut till Björkö - Arholma.

11 Juli

Film, Spelmanstävling på Björkvallen kl.14. Allspel, uppspelningar, buskspel. Tillfälle till dans. Servering. Entréavgift för icke spelmän.

18 - 19 Juli

Vendel, Eric Sahlströmstämman. Förstämma på lördagen kl.21. På söndagen inleds stämman med musikgudstjänst i Vendels kyrka. Därefter fortsätter stämman vid Ottarsborgs festplats. Servering bägge dagarna. Entréavgift vid Ottarsborg för icke spelmän.

25 Juli

Tierpstämman på Gammelgården kl.13. Allspel, buskspel och dans. Kungörelse av resultat vid kompositionstävlingen. Servering. Entré för icke spelmän.

26 Juli

Vikstadagen. Högmässa i Viksta kyrka kl.10. Stämman i hembygdsgården med stipendieutdelning ur Viksta-Lasse-fonden. Allspel, och uppspelningar. Servering.

1 Augusti

Tensta. Musik i folkton i Tensta Kyrka kl.20. Spelmän och kyrkokör.

2 Augusti

Lännastämman i Koppahagen kl.12. Avmarsch genom parken till festplatsen. Kända spelmän uppträder. Allspel, buskspel och uppspelningar. Konferencier Lars-Erik Larsson. Servering. Entréavg. för icke spelmän. Koppahagen är belägen efter väg 292 mellan Uppsala och Almunge. Museijärnväg från Uppsala Östra station till Länna.

2 Augusti

Vigelboängsstämman i Masugnsskogen, Valö-Forsmarks hembygdsgård. kl.13. Allspel, uppspelningar och buskspel. Servering. Masugnsskogen ligger 10 söder om Forsmark, och 17 km norr om Österbybruk. Fri entré.

8 Augusti

Norrtäljestämman i Roslagsmuséets park kl.13. Vid regn i "Skeppet". Allspel, uppspelningar, buskspel. Lokala och inbjudna spelmän. Servering, entréavgift för icke spelmän. Roslagsmuséet är öppet med sina intressanta samlingar.

9 Augusti

Västlandstämman i parken vid hembygdsgården kl. 13. Spelmän medverkar vid gudstjänsten i kyrkan kl.11. Förutom den traditionella spelmansmusiken förekommer folkdansuppvisning. Hembygdsgården var herrgårdsbyggnad vid järnbruket på 1600-talet. Servering. 1992 hålls stämman för 15:e gången.

fortsättning nästa sida

Ännu finns det några exemplar av den

legendariska skivan Roslagslåtar
med CEYLON OCH HENRY WALLIN

- 20 låtar från Valö och bruken i norra Roslagen inspelade 1972,
på nyckelharpa och fiol och kassetbandet 16 Roslagslåtar
 - en live-inspelning från Århus 1984 som också innehåller
Ceylons mustiga berättelser om låtarna, spelmännen och dansen.
- Endast någon enstaka låt återfinns på båda inspelningarna.

BESTÄLL ANTINGEN via postgiro 566904-9 (Wallin)
sätt in 125:- för skivan (inkl frakt) eller 95:- för kassetten (inkl frakt)

Eller ring ULF KLASSEN, tel 0758/39931

9 Augusti

Järvastämman. Husbygd kl.12. Allspel, buskspel och uppspelningar. Servering. Medtag gärna lunchkorg. Vägskyltning.

9 Augusti

Rasbo, Gammelgården, Gävsta. Gudstjänst i kyrkan med medverkan av spelmän från Rasbo. Stämman kl. 12.30 med folkmusik och dansuppvisning. Föredrag "Skolan 150 år". På Gammelgården finns ett hembygdsmuseum. Servering

16 Augusti

Byss-Kallestämman vid Älvkarleby Gammelgård. Start kl.11 med högmässa i kyrkan. Spelmän medverkar. Försättning med stämman vid Gammelgården. Allspel och uppspelningar med många Byss-Kallelåtar. Servering. Entréavgift för ickespelmän. 1992 hålls stämman för 10:e gången.

30 Augusti

Härledstämman vid Härledgården kl.13. Allspelsövning kl.12. Spelmän från Uppland, nyckelharpa, fiol och klarinett. Folkdansuppvisning. Härledgården ligger 2 km norr om Torstuna kyrka, 1,5 mil norr om Enköping. Vägmarkering från Torstuna kyrka och vägskalet i Österunda. Vid regn hålls stämman i Torstuna bygdegård.

29 - 30 Augusti

Kungsängen. Lördag kl.12 förstämma. Servering. Kl.18 musikandakt i Kungsängens kyrka med bl.a Mälarkvartetten. På söndag spelmansstämman "Ungdom och Folkmusik" kl.13 i hembygdsgården. Allspel, uppspelningar och buskspel. Hembygdsgården ligger intill kyrkan. Kaffeservering och hembygdsmuseum.

6 September

Häveröstämman i hembygdsgården i Häverödal kl.13. Allspel, gruppspel och buskspel. Dansuppvisning. Servering. Häverödal ligger mellan Norrtälje och Östhammar.

30 - 31 Oktober

Uppsala Förstämma, lördag på Wiks Slott.
Uppsalastämman, söndag. Lokal ej bestämd. (Möjligen på Wiks Slott). Program för båda dagarna kommer senare i Upplandsspelmannen, Spelmannen, UFF-bladet, Folklore Centrumbladet, UNT m.fl och Lokalradion.

Rättelser till Nyckelposten 1-92, sidan 24:

Anmälan till VM på Nyckelharpa göres till
Gunnar Ahlbäck telefon : 0295 - 430 78.

"Kontaktman för Skansen..." utgår.

Kontakt med Skansen göres via medarrangörerna.

Arbetet med att utse en jury till VM på Nyckelharpa
pågår i skrivande stund.

red